

B&M

**BURDEN & MASTERS • THOMAS LILJENBERG
KULTURHUSET • STOCKHOLM
14.12.2002 – 16.03.2003**

Varje berättelse måste ha en början och ett slut, sådan är vakenhetens och skrivandets regel. Obönhörligt tecknande ett rum, vars gränser definieras av vår blick och vårt medvetande.

Men drömmen säger att det inte finns någon början eller slut och demonstrerar därmed sin allmakt över medvetandet, armodets över herraväldet och det omöjligas allmakt över det möjliga.

Så kan den lilla människan drömma, obekymrad över världens tillstånd, kung i ett rike vars gränser utgörs av hans skallben. Allt medan makthavarna vakar och bekymrat skådar i natten, bärande allas våra bördor på sina axlar.

Dokumentärt ljudmaterial (Bush om terroattacken WTC, 11 september)

Man 1: *Den 6 april 1999. Dröm nr. 281: "Om minne och glömska"*

Allt är i en och samma färg. Det är en gråbrun, smutsig färg. Bergväggen som löper lodrätt, rakt upp, så man inte ser himlen. Marken, med några få stenar. Och huset som ligger där alldeles intill bergväggen. Kanske bara en eller två meter ifrån klipporna. En banvaktstuga, tror jag, för alldeles intill huset löper ett järnvägsspår in i en mörk tunnelöppning i berget.

Det här är ett landskap som jag ofta återkommer till. Det lilla huset, med två fönster och en stängd dörr. Berget och järnvägsspåret in i tunneln. Inga träd och ingen himmel. Så länge jag kan minnas har jag drömt om den här platsen. Jag vet det i drömmen. Och ändå minns jag aldrig vad som kommer att hända. Jag ser att det lyser i ett av fönstren, så jag går fram och tittar in. Där inne sitter en man, vänd bort ifrån mig i halvprofil. Även han är skulpterad i den där gråbruna färgen, där alla olika färger blandats till en enda odefinierbar nyans.

Så plötsligt vrider mannen sitt ansikte, sakta, mot mig och jag ser att mannen är jag själv. Jag ser att det är min näsa, mina ögonbryn... min blick. Jag grips av en oresonlig skräck, samtidigt stannat allting, mitt i skriket. Som en stillastående filmbild där en svart fläck börjar växa i mitten av bildrutan. Större och större, ända tills jag vaknar.

Kvinna 1: I verkligheten är jag vanlig hemmafru. Men i mina drömmar är jag någonting helt, helt annat. I natt hade jag t.ex. en kärleksaffär med Mendoza Boys. Sånt händer hela tiden i mina drömmar. Jag träffar kändisar och filmstjärnor. Men där finns också okända människor. Ansikten jag aldrig sett tidigare, men som samtidigt verkar fullkomligt välbekanta. Ofta undrar jag varifrån de där gestalterna kommer. Varför uppfinner vi dom?

Man 2: *Den 4 januari 1993. Dröm Nr. 39: "Presidenten ringer!"*

Den senaste tiden har jag haft drömmar om berömda människor. Jag har träffat alla, från presidenter till kända filmstjärnor. Johnny Depp, Mick Jagger, John Lennon, Michael Douglas, Madonna, Backstreet Boys...

I förra veckan hade jag t.ex. en kärleksaffär med Yoko Ono. John Lennon var också där, men han sa att det inte gjorde någonting.

Kvinna 1: John Lennon! Va märkligt!

Man 2: Ja... visst är det... och i går drömde jag att Bill Clinton ringde. Det var mitt i natten. Jag låg och sov och plötsligt ringer telefonen: "Hello! This is Bill Clinton".

Kvinna 1: Det låter ju helt otroligt!

Man 2: Javisst... det låter otroligt, men det är faktiskt sant. Minns att jag tänkte att jag måste berätta det här för... för Steve alltså... han har alltid varit en Clinton fan. Undrar hur många som får tala med presidenten? Vad tror du? Och jag... röstade inte ens på Clinton. Jag har alltid varit... en Bush-man, innan Reagan...

Kvinna 1: Bush-supporter? Va?

Man 2: Ja... just det... supporter... men jag måste säga att jag aldrig har litat på Clinton... jag... jag skulle just fråga honom någonting... men jag... kunde inte komma... vad jag ska säga. Kanske... jag kan fråga för Steves del... Då började Bill Clinton... prata... om ett experiment... jag gjort när jag gick på college... många... många år sen. En... tävling... experimenttävling som jag vunnit, sa Bill... med ett musexperiment.

Kvinna 1: Musexperiment? Vann du verkligen med ett musexperiment?

Man 2: Jaa... näää det är inte sant... jag har aldrig gjort något mus... musexperiment i hela livet. Så där hade Bill helt fel. Faktiskt. Nej, jag minns... jag vann med ett hönsexperiment...

Kvinna 1: Hönsexperiment?

Man 2: Ja... jag minns... jag vann med ett hönsexperiment.

Musik (Tex Ritter; "Wayward Wind" övergår i ljud av vind, dörr som öppnas och slår igen, fotsteg av någon som går i en trappa)

Man 1: *Den 13 juni 1994. Dröm Nr. 81: "En väg nedåt är också en väg bakåt"*

Jag ser en dörröppning och en smal trappa som leder nedåt. Jag rör mig snabbt, gången är smal, mörk och det luktar damm, kalk och jord. Efter en stund kommer jag till en korridor. Trappan löper ut mitt i korridoren, som sträcker sig både till höger och vänster. Den enda belysningen är ett naket lysrör i taket, vilket nätt och jämt kan lysa upp en radie på fem till sex meter.

Jag vet aldrig vilken väg jag ska ta, chansar och går till höger. Det visar sig att korridoren slutar i ytterligare en dörr och ännu en trappa som leder vidare nedåt. På det viset fortsätter det. En dörr och en trappa nedåt vilken slutar i en dåligt upplyst korridor där jag tvingas väljer ny riktning, helt slumpmässigt, vidare till en dörr och en ny trappa osv.

Vid den här punkten i drömmen börjar alltid en känsla av obehag komma över mig. Det blir mörkare och mörkare och luften blir sämre ju längre ner jag kommer, fuktig och varm. Hur många trappor har jag gått? Jag glömde givetvis bort att räkna dem och det verkar som om dörrarna stängs ljudlöst bakom mig så snart jag nått ner till nästa avsats. Varje avsats är dessutom identisk med den förra. Samma trista tobaksbruna väggar och grå betong-golv.

Kvinna 1: Varje våningsplan är ett steg ner i det förflutna. Drömmaren rör sig ibland våra bortglömda minnen. Inte bara de personliga, utan kroppens, blodets och cellernas historia. Vår fossilhistoria som etsats in i våra kroppar. Vårt omedvetna liv. Allt längre och längre ner.

Dokumentärt ljudmaterial (Independent Media Center; Göteborgs kravallerna 2001)

Kvinna 2: "Något väldigt, en planet i en rymd med hundra miljoner dimensioner; varsel i tre dimensioner kunde inte ens föreställa sig den. Och ändå var varje dimension ett självständigt medvetande. Om man försökte se planet rakt framifrån skulle det falla sönder i småmulor, det fanns ingenting annat

kvar än medvetanden. Hundra miljoner fria medvetanden av vilka vart och ett såg väggar, den röda spetsen på en cigarr, välbekanta ansikten och vart och ett skapade sitt öde under sitt eget ansvar. Och ändå, om man var ett av dessa medvetanden, märkte man genom omärkliga beröringar, knappt urskiljbara förändringar att man samtidigt var förenad med en gigantisk osynlig korallstock." (Jean Paul Sartre: *Korallstocken*)

Man 1: *Den 11 november 1992 Dröm Nr. 14*

Det är sant. Ingen av våra mest privata drömmar och fantasier är rent subjektiva. Ständigt fyller samhället vårt inre med ett socialt och politiskt innehåll, där inre och yttre ständigt blandas och samverkar. Där Tiden, Historien, Platsen och Jag är delar av varandra.

Kvinna 1: En natt drömde han om ett framtida TV-program med titeln "Berömda människors mardrömmar".

Man 2: En natt drömde jag om ett framtida TV-program. En psyko-politisk såpa i vilken kända makthavare och politiker får berätta sina hemligaste drömmar å fantasier, direkt i TV. Programledare var professor Irene Matthis.

Samtidigt som kändisarna berättade sina drömmar iscensattes dessa av professionella skådespelare i en närliggande studio. Scenerna kopierades ner direkt på hårddiskar och blandades sedan slumpmässigt med dokumentära, sattelitlänkade inslag från olika oroshärdar runt om i världen. Ett lag på 14 tekniker och videoredigerare arbetade med att kopiera, klippa och synka de olika inslagen med varandra.

Dokumentärt ljud (Slobodan Milosevic/Alf Svensson/Brahms/Vetenskapens värld)

En ångande sexdröm av näringsministern blandades med ett inslag om ett barnhem i Nordkorea. En mardröm av Horace Engdahl synkades ihop med en känslsam presskonferens med "Svennis". En banal dagdröm av Alf Svensson blandades med en intervju med Usama bin Laden. En önskedröm från Bo Lundgren mixades med ett reportage från Altos de Cazucá, kåkstaden utanför Bogotá. En hemlig inspelning av Göran Persson, där han talar i sömnen, mixades med en intervju med Iqbal Mashri, den indiska barnarbetaren. En inspelning med Lars Lejonborg, där han grälar

med sin fru om hushållskassan, mixades med ett reportage från ett flyktingläger i Somalia.

Och så fortsatte det, med drömmar och fantasier från olika makthavare, blandade med de mest fruktansvärda scener från verkligheten; utbombade ruiner, enorma oljeutsläpp, dioxinförgiftade vattendrag, Anthrax pudrade brev, smittkoppor, drivor av Rocha Gil och luddiga asbetsmattor. I en stil som i många delar påminner om Hieronymus Bosch målningar från slutet av 1400-talet, eller den stil William Burroughs utvecklade i sina romaner. Där de kalejdioskopiska kombinationerna blottlägger nya samband och interferenser; mellan det specifika vardagliga livet och de stora, globala sammanhangen.

Kvinna 1: Detta att förflytta sig från en tid till en annan kräver inga mystiska övningar eller magiska trick. Vi gör det varje natt... i varje dröm. Vårt problem är att vi alltid försöker tolka drömmen som en serie händelser i ett tredimensionellt rum... och alltid misslyckas man eftersom ingenting står stilla i drömmen så man kan se på det. I drömmen omfattar blickfältet det som händer, det som nyss hände och det som strax ska hända. Och på grund av detta... denna brist på koncentration... utvecklar sig dröminnehållet till en serie osammanhängande scener.

Man påbörjar en resa... samtidigt som man redan är vid resans mål. Hela tiden försöker man hålla uppmärksamheten samlad och riktad, som om man rörde sig utefter en tidsaxel med början och slut... och alltid blir man lika förvirrad. Som att komma till ett hus... och plötsligt är man inne, utan att ha passerat dörren... som om väggarna inte existerade.

Kvinna 2: *Den 7 november 1998. Dröm 260: "Clintons okände son"*

Man 1: Jag såg en TV-dokumentär om Monica Lewinsky. Tiden efter anklagelserna mot Bill hade varit svår och jäktig. För att koppla bort tankarna mellan de ändlösa och trista intervjuerna hade Monica börjat ägna sig åt virkning. Först enklare saker som grytlappar och slipsar. Hon hade till och med skickat en slips till Bill, på Fars Dag faktiskt, 1996. Några dagar senare hade han haft slipsen på sig vid en TV-intervju – som ett hemligt tecken dem emellan, tänkte Monica. Numera verkade hon dock mer komplicerade saker, som väskor. De hade blivit en sådan succé att hon faktiskt hade star-

tat ett litet företag: "Monica Lewinskys virkade väskor". Plötsligt förs jag till ett gråmålat, instängt och melankoliskt rum med fördragna gardiner. Av lukten att döma verkar rummet inte ha vädrats på årtal. En grå, mjölig patina av damm och spindelnät vilar över möbler och textilier. Mitt i rummet står en stor spjäsäng med ett gråtande barn. En röst säger att det lilla barnet är Clintons okände son.

Det är inte konstigt att Monica verkade spänd och uppträder stramt och överdrivet hövligt under hela intervjun. Det svarta håret är stramt bakåtskrucket med ett glittrande diadem och ansiktet framträder naket och öppet. Hon är mycket magrare och ser äldre ut än vad jag hade föreställt mig, klädd i en röd dräkt med svart sammetskrage. Under hela intervjun verkade hon mer koncentrerad på att verka korrekt än på samtalets innehåll. Det hela försvårades dessutom av att hon blossar på en stor Alhambra cigarr samtidigt som hon talar. Monica gjorde en svepande gest med handen mot en liten blå trambil som stod i ett hörn av rummet och som jag förstär tillhör Clinton-barnet. Hon sluddrade någonting om "Pittedalen". Först blir jag lite förbryllad eftersom jag tyckte jag hon sa: "pitten i dalen", och att hon refererade till Clinton och den där berömda cigarrhistorien inne i Ovala rummet – men så förstod jag att det var cigarren som fick henne att sluddra och att hon egentligen menade "pedalen". Att bilen var trasig och saknade pedaler. Samtidigt fick jag för mig att hon pratade om konstnären "Peter Dahl", vars namn, slarvigt uttalat låter lite som "Pitte Dal".

Dokumentärt ljudmaterial (TV-inslag om terrorism i Pakistan/ BBC On Line; Antrax-brev/ Dokumentär om George W Bush vilken övergår i ljud av trumma)

Kvinna 2: *Den 20 november 1992 Dröm Nr. 20: "En märklig lek"*

Cigarröken ligger tät i "Grottan", det lilla underjordiska rummet inne i Vita Huset vilket fungerar som sambandscentral i kriget. Colin Powell, Rumsfeldt, Condolezza Rice, presidentens snygga säkerhetspolitiska rådgivare, även kallad "Condis", ett par generaler, höga militärer och sekreterare. På väggen en stor världskarta samt ett antal mindre kartor med olika delutsnitt av mellanöstern, med arabiska halvön, Israel, Irak och Iran. Den lättsamma stämning som inledningsvis präglade möter går ganska snart över i ett tungt allvar. Kriget. Rapporter läggs fram.

Dokumentärt ljudmaterial (TV-dokumentär om George W Bush arbete i "The Cave", den hemliga bunker och sambandscentral som finns i Vita huset)

Man 1: En dag när jag stod på verandan till mitt hus fick jag se en grupp på tio till tolv kostymklädda män med portföljer som kom springande och hoppande uppför gatan. Tydligen hade de inte sett att jag stod där för den lilla gruppen stannade precis framför mig och så började leka en märklig lek: En av männen skulle vara "Det", han ställde ner sin portfölj och tog av sig helt naken för att sedan böja sig framåt med fingerspetsarna mot tårna. Samtidigt sprang en annan man upp bakifrån och gav den nakna killen en riktigt hård spark i röven samtidigt som denne försökte stå så stilla som möjligt. Efter det fick någon annan i gruppen vara "Det" och hela proceduren upprepades. Efter en stund började männen bråka om vem som hade vunnit. Det såg nästan ut som det skulle bli ett riktigt slagsmål så jag beslöt mig för att göra dem medvetna om min närvaro. Först blev de väldigt generade – men efter en stund kom en av dem på att jag skulle kunna bli domare i deras tävling. Jag sa att jag inte förstod varför de måste klä av sig nakna. En av männen skulle just förklara det för mig då vi plösligt avbröts av ytterligare en grupp män i fina kostymer som kom hoppande och springande uppför gatan...

Dokumentärt ljudmaterial (fortsättning TV-dokumentär om George W Bush, vilket övergår i ringsignal)

Kvinna 1: *Den 11 november 1992. Dröm Nr. 14: "Spöktelefonen"*

Man 2: Jag önskar att jag visste vad den där ringsignalen kommer ifrån. Det är i alla fall inte min telefon. Det hörs på volymen. De enda telefoner som finns inom höravstånd, förutom min egen, är grannens ovanpå. Och hans telefon har en helt annan typ av ringsignal. Mer modern. Detta är en gammal telefonsignal. Ofta hör jag den här märkliga signalen precis innan jag vaknar. Fast det händer att jag hör den vid andra tillfällen också. Faktum är att jag började höra den här spöktelefonen första gången 1990. Den låter lite som en ringklocka. Alltid mycket högt. Det märkliga är att jag fick min verkliga telefon installerad först 1991. En gång trodde jag faktiskt att det var min

egen riktiga telefon som ringde och jag kastade mig ur sängen för att svara. Men när jag plockade upp luren fanns det ingen där. Inte ett ljud. Inte ens en tonsignal. Helt dött. Ett tag trodde jag det var någon som bestämt sig för att terrorisera mig mitt i natten. Så jag kopplade ur telefonen. Det var i december 1991. Men ringandet fortsatte. Numera ignorerar jag alltid ringsignaler när jag ligger i sängen eftersom jag aldrig kan vara säker på om det är min riktiga telefon eller spöktelefonen som ringer.

Man 1: *Den 30 maj 2001. Dröm Nr. 341*

I natt drömde jag att de hade byggt om Downing Street Nr. 10 så det såg ut som min lilla tvåa på 45 kvm. Min lägenhet hade de samtidigt gjort till en kopia av Downing Street Nr. 10. Det finns bara ett litet krux i allt detta. Förutom jag bor det nämligen också en annan man i min lägenheten. Jag vet att han finns där även om jag aldrig träffat honom. Små spår, små tecken avslöjar honom. En bok på soffbordet... som jag aldrig köpt eller läst. En ny jacka ute i kapphallen.

En dag hittar jag två telefonkataloger på köksbordet. Jag förstår att det är min hemliga spökgäst som tagit in dem. I varje katalog sitter ett gult reklamblad instuckat. Reklamtexten berättar att man får betalt om man inte kastar bort katalogerna. En av katalogerna ger dessutom tillgång till ett gratis kreditkort. Olika exempel inne i katalogerna, som visar kreditkortets användningsområde, förklarar att det är ett speciellt kreditkort för militärer.

Jag förstår att allt det fantastiska som hänt mig har att göra med min hemliga gäst. Samtidigt förstår jag att gästen i själva verket är premiärministern. Det är förmodligen så att vi, han och jag, lever i två parallella, fast spegelvända världar. Sida vid sida, fast ändå ljusår ifrån varandra. Jag är ju alltid borta på dagarna och arbetar. Det är förstås då han bor i lägenheten, eller rättare sagt sover eftersom det är natt i hans värld när det är dag i min värld.

Musik och dokumentärt ljudmaterial (Texx Ritter; We Live in Two Different Worlds/ Tony Blair talar i samband med terrorattacken WTC 2001)

Man 2: Jag drömde att K var skyldig mig 2000 kr. Jag hade påpekat förhonom vid ett flertal tillfällen att det nog var dags att betala tillbaka nu, men varje gång hade han slingrat sig och skyllet på olika omständigheter. Som att han just startat ett nytt projekt – men snart skulle pengarna börja trilla in så han kunde betala tillbaka. Bara jag väntade en eller två veckor till.

Tiden gick och när det hade gått över två månader sedan sist så sa jag till honom att nu ville jag på allvar ha tillbaka mina 2000 kronor. Då sa K att han inte alls är skyldig mig 2000, utan bara 1000 kronor. Att jag måste ha missförstått, men att 1000 kronor redan var betalda på skulden sedan länge och att den nu bara återstod 1000 kronor.

Jag gick genast hem och kollade mitt konto och mycket riktigt kunde jag se att någon hade satt in 1000 kronor. Det var dock inte K utan en helt okänd person som hette Vivaldi. Jag kunde också se att pengarna hade tagits ut fast jag inte hade något minne av det. Det förbryllade mig en del och jag ringde därför genast upp K för att be honom reda ut det hela.

Vid den här punkten i drömmen vaknar jag plötsligt av ljud utifrån trapphuset. Musik. Någon spelar på en radio långt bort. Klockan är bara ett par minuter över sex så jag ligger kvar en stund i sängen och funderar. Efter en stund somnar jag in igen.

Jag befinner mig på landet i en trakt som jag inte känner igen. Jag smyger bakom en buske och spionerar ner mot en glänta där det ligger ett rödmålat hus. Jag ser att dörren till stugan är öppen och där... man visar en porrfilm... och jag minns att jag tänkte att det inte alls är bra att småbarnen tittar på det där. Filmen handlar om en person som placerar en död fisk i vattnet. Han står på vad som ser ut som en båtbygga som leder ut i vattnet. Fisken är en grå haj, cirka en meter lång. Personen försöker få fisken att sjunka i vattnet. Men den flyter hela tiden upp till ytan. Då börjar han vira en stor järnkätting runt fisken. För att tynga ner den. Han lägger sedan tillbaka fisken i vattnet och äntligen sjunker den.

Plötsligt är jag inne i huset. Människorna är borta och istället finns två poliser där. De säger att de gör en slags utredning. En av poliserna nämner ett namn, "Kabel-Kokarn" och jag förstår att de menar mig.

Efter det minns jag att jag vaknade och kände mig ledsen. Jag tittade på klockan och den var exakt 15 minuter över 7.

Man 1: *Mars 1999 – juli 2001: "Spökjakt"*

Doktor P, som är allmänläkare på mitt sjukhus har konstruerat en apparat med vars hjälp man kan spåra spöken! Doktorn, som annars ger ett rätt tamt intryck, visar sig vara expert i parapsykologi. I drömmen demonstrerar han olika instrument som han monterade upp inne på sjukhuset samtidigt som han beskrev deras användning för mig. Ett av instrumenten, han kallade det för en "clairefon", mäter spökaktiviteter med en parabolliknande antenn, nästan som en radar.

Plötsligt är det natt och doktorn och jag befinner oss i källaren. För att inte skrämja spökerna har doktorn släckt ner all belysning i huset, så det är svart som graven. Plötsligt ger clairefonon ifrån sig ett gällt pipande samtidigt som antennen börjar snurrar runt och scannar av rummet. Det spökar alltså. Efter en stunds stannar antennen rakt framför mig. Samtidigt ger jag ifrån mig ett högt och vansinnigt skrik av fasa. Doktorn pekade på mig samtidigt som han säger: – "Det är alltså du som är spöket vi jagar".

Man 2: Jag vaknar till med ett ryck. Rummet känns tryggt och väbekant. En glipa i rullgardinen släpper in en smal ljusstråle mot väggen. Jag ser skrivbordet och stolen med mina kläder. Först tänkte jag gå upp, men sedan såg jag att klockan bara var lite över sex, så jag beslöt mig för att ligga kvar i sängen och fundera en stund... men bara efter några minuter tappar jag... koncentrationen och glider in i sömnen igen...

Dokumentärt ljudmaterial (George W Bush talar på O'Hara)

Plötsligt är jag tillbaka på sjukhuset. Nu ska jag opereras. Det är något allvarligt fel på mitt huvud och jag befinner mig tillsammans med doktor P inne i rummet där man visar röntgenbilder mot ett ljusskåp. Flera stora filmer hänger i metallklämmor mot väggen. Det är bilder på mitt huvud och doktorn pekar på dem och förklarar för mig hur ingreppet ska gå till. Mitt inne i hjärnan finns en klump. Den avtecknar sig som en vit fläck på röntgenplåten. Han säger att det är mitt gamla jag som "koagulerat" och att det nu ska opereras bort. Doktorn säger att vi måste ta det mycket försiktigt, det är ett svårt ingrepp eftersom huvudet kan sprängas och att jag förmodligen kommer att få en hjärnskada och bli "svag i kolan".

Sedan blir allt mycket förvirrande. Jag minns bara fragment av dröm-

men. Det är någonting med Ludmila Enquist också, hon har precis kommit in på akuten och måste gå före i operationsköen. Hon mår tydligen risigt för Jakob eller Johan eller vad han nu heter har tvingat i henne för mycket fett för att hon ska bli tyngre i bobben.

Hur som helst så säger doktorn att Ludmila har ”klarat sig” utan några skador eller fysiska men, utom att hon endast har tre, mycket feta fingrar på varje hand. Det sista jag minns av drömmen är att jag försöker ordna en plastikoperation för Ludmilas händer..

Man 1: *Den 23 augusti 1994 Dröm Nr. 88*

När jag tittade upp mot himlen fick jag se att den var fylld med hundratal fiskar av olika slag. Aborrar, laxar, torskar... Fiskarna simmade omkring i luften alldeles ovanför mitt huvud. Nästan som fåglar. Sen började de falla ner och blev liggande på marken runt omkring mej. Till slut var de så många att de nådde halvvägs upp på min kropp och jag tänkte att det är nog bäst att jag håller munnen stängd så jag inte sväljer någon av dem. Jag var glad över att få se att det också fanns guldfiskar ibland dem. Min favoritfisk.

Det fanns andra människor där också men inga tycktes lägga märke till fiskarna. Så dök min lilla dotter upp och berättade att man även hade sett kycklingar flyga omkring i luften, vilket givetvis är omöjligt eftersom kycklingar inte kan flyga.

Jag tittade ner längs gatan och såg att den var belyst i ett otroligt vackert guldfärgat ljus. Jag förstod att det var ett mycket speciellt tillfälle och att världen efter denna dag aldrig mer skulle bli sig lik.

Dokumentärt ljudmaterial(Terrorattacken WTC 2001)

Efterord

Drömmarna till utställningen *Burden & Masters* samlades in via annonser på Internet och dagstidningar under åren 1992–2001. I det digra materialet på över 300 drömmar, från människor runt om i världen, valdes ett tjugotal drömmar ut. Dessa lästes in och kombinerades sedan fritt med varandra och i relation till dokumentärt ljudmaterial, hämtat från olika TV-inslag under 2000-01. Ljudcollaget sammanställdes slutligen till en 60 minuters fyrakanlig ljudinstalltion.

De som läste in materialet var: *Agneta Hill, Dinka Pigon, Sarah Rowland, Derek Robinson* och *Thomas Liljenberg*. Musikmaterial utgjordes av *Tex Ritter*; *The Wayward Wind* och *We Live in Two Diffrents Worlds* samt *Johannes Brahms*; *Sonate für Klavier Nr. 2*.

Det dokumentära ljudmaterialet var hämtat från olika TV-dokumentärer under åren 2001-02 och innehöll röster från följande personer: *George W Bush, Bill Clinton, Yasser Arafat, Timothy Veight, Richard Nixon, Alf Svensson, Dalai Lama, Salvador Dali, Slobodan Milosevic, Dick Cheney, Donald Rumsfeld, Fidel Castro, Vladimir Putin* och *Condoleezza Rice*.

Annat dokumentärt ljudmaterial var från terrorattacken mot World Trade Center 2001, Göteborgskravallerna i samband med EU-topp mötet i Göteborg 2001, rättegången mot *Slobodan Milosevic* 2001 samt de s.k. Antrax-breven i USA 2001.

I utställningen ingick även 10 signerade fotografier från makthavare runt om i världen: *Bill Clinton, Tony Blair, Yassir Arafat, Kofi Annan, Jaques Chirac, Johannes Paulus II, Gerard Schröder, Silvio Berlusconi* och *Ehud Barak*.

Varje fotografi lystes upp av en spotlight - samtidigt som de avskärmades av femton meter långt och två meter högt metallstaket.

Utställningen visades på Kulturhuset i Stockholm under perioden 14 december 2002 –16 mars 2003. Ljudkompositionen *Burden & Masters* framfördes även i samband med “Sleeping Bag Concert” på Fylkingen, Stockholm 21 maj 2003.

Thomas Liljenberg, Stockholm 2012

Person och sakregister:

Alan Greenspan: Chef för USA:s centralbank under åren 1987–2006.

Alhambra: Filipinska cigarrer, var president Kennedys favorit märke. En Alhambra cigarr lär även figurerat i sexskandalen mellan Bill Clinton och Monica Lewinsky.

Altos de Cazucá: Ökänt slumområde utanför Colombias huvudstad Bogotá.

Andrej Tarkovskij (1932–86): Sovjetisk filmregissör vars film ”Stalker” är från 1979.

Anthrax (*Bacillus anthracis*): En bakterie som orsakar mjältbrand och ingår i arsenalen av biologiska stridsvapen runt om i världen.

BBC On Line: BBC:s nätburna nyhetsförmedling.

Berömda människors mardrömmar: Är även titeln på en bok av den engelska filosofen och författaren Bertrand Russell (1872–1970).

Brobergs Tobakshandel: Välsorterad cigarrbutik i Göteborg.

C. G. Jung (1875–1961): Schweizisk psykiater och psykolog.

Clairophone: Troligtvis en sammanblandning av orden clairvoyant och phonograph.

Clintons okände son: 1998 skrev tidningar över hela världen om Bobby Ann Williams, en färgad prostituerad kvinna från Little Rock, USA, som hävdade att hennes 13-årige son Danny var Bill Clintons okände son.

Colin Powell: USA:s försvarschef (1989–1993) och utrikesminister (2001–05).

Condolezza “Condis” Rice: Säkerhetspolitisk rådgivare till president George W Bush.

David Letterman: Amerikansk talk show stjärna.

Donald Rumsfeld: USA:s försvarsminister 2001-2006

Downing Street Nr. 10: Premiärministerns legendariska bostadsadress i London.

Folket i Bild: Svensk veckotidning gr 1934 och som 1963 bytte namn till FIB-Aktuellt.

Grottan: Syftar på “The Cave“, den underjordiska sambandscentral som finns under Vita Huset i Washington.

Hieronymus Bosch (1450–1516): Holländsk konstnär vars konst skildrar en irrationell, drömlig bildvärld där varje detalj laddats med didaktisk betydelse.

Horace Engdahl: Svensk författare och Svenska Akademiens ständige sekreterare åren 1999–2009.

Iqbal Mashhi: Den indiske barnarbetaren som i slutet av 1990-talet gjorde världen uppmärksam på hur den västerländska konfektionsindustrin utnyttjade barnarbetare i Asien.

Independent Media Center: Nätburen internationell nyhetsförmedling.

Kuba-krisen 1962: Var ett av 60-talets viktigaste politiska intermezzon och en stor utrikespolitisk framgång för president Kennedy som lyckades förmå Nikita Chrusjtjev att dra tillbaka de ryska medeldistansrobotar som installerats på Kuba.

Ludmila Enquist: Svensk-rysk häcklöperska. I slutet av 1990-talet överger Ludmila friidrotten och börjar istället tävla i bobbåkning. Hösten 2001 avstängs Ludmila från all tävlings åkning efter att hon fällt vid en oanmäld doping test.

Jakob eller Johan: Syftar på Johan Enquist, maka till Ludmila och tillika hennes tränare. Enligt rykten lär Johan ha uppmuntrat Ludmila att äta mycket fett, för att hon skulle bli tyngre och därmed öka farten på bobbsläden.

Mendoza Boys: Latinamerikansk musikgrupp.

Monica Lewinsky (1973–): Känd för sitt skandalomtalade förhållande med president Bill Clinton vilket inleddes när Monica arbetade som praktikant i Vita Huset under 90-talet.

Nine-One-One: Syftar på terrorattacken mot WTC i New York den 11 september 2001.

Peter Dahl (1934–): Populär svensk målare.